1917 წ. № 44—კვირა, ქრისტეშობისთვის 10 ფასი 35 კაპ. წელიწადი მეᲮუთე გამოცემისა

მიიღება 1918 წ. ᲮᲔᲚᲘᲡ ᲛᲘᲬᲔᲠᲐ

გ. ლასხიშვილი
თავმჯდ. ამხანაგი

ᲜᲘᲜᲝ ᲭᲘᲠᲓᲐᲜᲘᲐ
ეროვნულ ყრილობის თავმჯდომარე

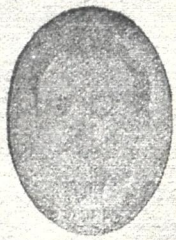

აკაკი ჩხენკელი
თავმჯდ. ამხანაგი

ბრწყინვალე დღეები

ამიერიდან საქართველოში პრივილეგიური წოდება აღარ არსებობს.

ამიერიდან ქართველი ერი იურიდიულად შეიქმნა ერთი მთლიანი და ეს იქნება მერმისის საფუძველი.

ნოე ჟორდანია.

მოხდა ის, რასაც მთელი ჩვენი სიცოცხლე შევნატროდით და ჩვენთან ერთად ყოველი შეგნებული მამული შვილი დემოკრატი შენატროდა,—

ქართველი პოლიტიკური პარტიები ეროვნულ საკითხში გაერთიანდენ.

სულიერად დაქსაქსული ქართველი ხალხი გაერთსულოვანდა და შეიქმნა ერთი ქართველი ერი,

ამ დიდებული საქმის მესვეურობა ჰხვდა ჩვენს ინტერპარტიულ საბჭოს და სოც.-დემ. სწორუპოვარ ბელადს, მდაბიო ხალხის საბედნიერო ბრძოლაში გაჭალარავებულს ნოე ჟორდანიას, რომელმაც ამიერიდან თვისი სახელი და ამაგი სამშობლოს წინაშე კიდევ უფრო განაბრწყინა.

ამიტომაც იყო, რომ სოციალდემოკრატ—ავტონომისტების „ალიონელთა" მხრით ნიკ. ქარცივაძემ ისე სხარტულად გამოჰხატა: თუ დღემდე ნოე ჟორდანია ქართველი დემოკრატიის ბელადი იყო, დღეიდან იგი ქართველი ერის ბელადი ხდება.

ოლონდაც, ოლონდაც!

ღვინობისთვის 16—23 ჩვენი აღორინების ისტორიაში მხიურ ასოებით აღიბეჭდება.

ამ დღეებში გამოითქვა ქართველი დემოკრატიის გულის ნადები და მით ქართველი ერი აღსდგა, გამთელდა, ორ-ფოფ. მდგომარეობიდან გამოვ-და, გარკვულ გზას დაადგა ერის საბედნიეროდ.

აფრიალდა საქართველოს ეროვნული დროშა!

გამოითქვა მრავალი საუცხოვო სურვილი, დადგენილ იქმნა ბევრი აუცილებელი გადაწყვეტილება, ნოე ჟორდანიას სიტყვით რომ ვსთქვათ, ამ ეროვნულმა ყრილობამ ეროვნულ საბჭოს მისცა ხარტია, მაგრამ სიტყვა თვინიერ საქმისა მკვდარ არს!

გულში ამოჭრილის საქმით განხორციელება ისე არათდეს არ დაგვჭირვებია, როგორც დღეს. ამიტომ საქმეს ხელი!

ამიერიდან საქართველო საკუთარ ფეხზე შესდგა,—ამიერიდან თავს ჩვენვე უნდა მოუაროთ.

საქართველოს სოფლის მშრომელო, ძალ-ღონე გაიორკეცე: დღეის შემდეგ უფრო სიყვარულით და ერთგულად მოეპყარ შენს მიწა-მამულს: ანაყოფიერე შენსავე საბედნიეროდ!

ქართველო მუშავ!

ჩვენი დემოკრატიის გამარჯვებასა და სამშოლოს აღდგენაში შენ დიდი ღვაწლი მიგიძღვის, ეცადე დღეის შემდეგ კიდევ უფრო მეტის სიფხიზლით და სიბეჯითით მოუარო თავსა და მამულს.

ქართველო ვაჭარ-მრეწველო, ასპარეზი დიდი გაქვს: გაბედვით შეუდექი საქმეს: აამუშავე ქარხნები ქსოვილების, შაქრის, ქაღალდის, ლითონეულის და სხ.

ამ მხრით უხვი და მდიდარია შენი სამშობლო.

ქართველო ინჟინერო და ხუროთმოძღვარო! ჩქარა შეუდეგ სამშობლოს მთა-გორათა შორის და ველ-მ-ნდვრებზე გზების და წყალსადენების გაყვანას. მორწყე და მორთე ქვეყანა.

ქართველო მეურნეე! მოუარე ბუნებით ყოველმხრივ შემკულ შენს ქვეყანას.

ქართველო ხელოვ-ნო! დღემდე თუმცა ბევრი დაბრკოლება გელობებოდა წინ, მაინც მტკიცედ ემსახურებოდი მშობელი ერის გათვიცნობიერებას როგორც მოქალაქე და როგორც ხელოვანი. დღეის შემდეგ ბორკილები ველარ შესწურთავს შენის სულის შემოქმედებას კვლავ მოქალაქე იყავ და ჭეშმარიტი ხელოვანი.

ქართველო მოზარდო თაობავ, ბედნიერი ხანის შვილო! ასპარეზი შენი ფართო და დიდია, შენს მამულში სამკალი ფრიად დიდია მომმკალი კი მცირედ—იშრომე, აღაყვავე ჯერ კიდევ გაბეჩხარებული სამშობლო შენი.

ქართველო ექიმო! სოფელი სიბინ. ძურესა და სენშია,—მოუარე.

ქართველო ქალო! განცხოველდი და იცან თავი შენი: ჩვენი მომავალი შენს ხელთაა.

სულის მამანო! აერიდენით გზასა უკუღმართსა, სულიერად ემკურნალეთ ერსა!

განიხარე ქართველო, სადაც უნდა იყო; დღეიდან შენი სამშობლო სდგება და მის წინაშე დიდი და მუდმივი ზრუნვა გაწევს: მხნე იყავ და განძლიერდი!

იოსებ იმედაშვილი

შურისძიება

მათხოვდი. . და თუ სხვამ გაგათხოვა
ეს სულ ერთია—აღარ ხარ ჩემი
და დამიმტკიცე, რომ ქალთა ხროვა
ყართლაც ფლიდია... მზირი... გამცემი...

—

და, დღეს, როს, ბაღში მკლავგადაჭდობილს,
შეგხვდი შენს ქმართან ხელში იებით:
ალარ მოგეცი სალამი დობილს
და ჩაგიარე შურისძიებით.

სამაჰმადიანო

ეროვნულ საბჭოს აღმასრულებელ

მამედ ბეგ აბაშიძე

საქართველო

ჰაიდარ ბეგ აბაშიძე
კომიტეტის წევრებად არჩეული

მოლა ისაანდერ ეფენდი ცივაძე
ეროვნულ ყრილობას შესანიშნავი სიტყვით მიესალმა

ერთნელ ყრილობაზე

გიორგობისთვის 19—24

პირველი დღე. ხალხით გაჭედილ დარბაზს ამშვენებდენ სხვა და სხვ. სახემწიფოთა და კეთილშობილ მეზობელ ერთა წარმომადგენელნი. ყრილობამ მოისმინა ამიერ კავკასიის კომისარიატის და სოციალდემოკრატიულ პარტიის დამსახურებულ მოღვაწე-დეპუტატის ა.კაკი ჩხენკელის მაღალ-სახემწიფოებრივ სიტყვა, რომელმ. ყველა მეზობელ ერთა და გარეშე სახემწიფოებს შესაფერი სალამი მიუძღვნა და, სხ. შორის, თქვა; ამ ყრილობის შემდეგ მოწვეულ იქნება საქართველოს დამფუძნებელი კრება და საქართველომ უნდა მოიპოვოს თვითმართველობა საკუთარი კანონმდებლობით. არჩეულ იქმნა პრეზიდიუმი თავმჯდომარედ ნოე ჟორდანია, რომლის არჩევანს ერთსულოვანი ხანხრძლივი ვაშა-ტაშით და ფეხზე ადგომით შეხვდენ.

წუთი იყო დიდებული!

მეზობელთა და უცხოთა მოლოცვებმა მოლოდინს გადააჭარბა.

ყველა მათგანმა აღიარა საქართველოს აღდგენა—თავისუფლება. „კეკლუცი, მშვენიერი, რაინდი საქართველო საქართველოს დემოკრატიული რესპუბლიკა! ამიერ კავკასიის ერთა მესვეურთ კეთილშობილი საქართველო.“

საყურადღებო იყო პოლონელთა, უკრაინელთა, ქართველ მაჰმადიანთა წარმომადგენლის მამედ ბეგ აბაშიძის, სომეხთა ეროვნულ საბჭოს წევრის ბეკზადიანის, მუსულმანთა აფხაზთა, დაშნაკელთა და სხ. სიტყვები.

აი რა სიტყვებით ამკობდენ ჩვენს სამშობლოს.— დასასრულ ყრილობამ ფეხზე ადგომით მოისმინა კათოლიკოს კირიონ მეორის გუჯარი, წაკითხული დეკ ნ. თალაკვაძის მიერ. თვით კათალიკოსიც მიტროპოლიტებითურ ამ დღეს ყრილობაზე ბრძანდებოდა.

მეორე დღე ხომ არ თქმული, მოულოდნელი მრავალმეტყველი დღე იყო. ამ დღეს ქართველი ერის წინაშე წარსდგა ჩვენი ხალხის ბელადი ნოე ჟორდანია, რომელმაც ფრიად დასაბუთებული, ღრმად მოაზრებული მოხსენება წარუდგინა ყრილობას. თვის მოხსენებაში სოციალდემოკრატიის ბელადმა, სხვათა შორის, სთქვა:

თუ რუსეთში ერ შესდგა დამფუძნებელი კრება მაშინ იძულებული ვიქნებით ადგილობრივი დამფუძნებელი კრება მოვიწვიოთ და ჩვენს თავს მივცეთ' კონსტიტუცია... დაგვიანება ერ გვარგია... ქართულ ინტერშპარტიულ საბჭოში შევთანხმდით რომ საქართველოს მიენიჭოს შინაგანი დამოუკიდებელი თვითმართველობა, იმ უფლებით, რომ გამოსცეს კანონები. ჩვენ უნდა გვქონდეს ჩვენი ეროვნული ადმინისტრაცია. თუ რუსეთში ითრესებენ რუსული ჯარი, მაშინ საქართველოში უნდა ითრესებოდეს ქართული ჯარი. ჩვენ უნდა გვქონდეს ჩვენი ეროვნული სასამართლო, ჩვენ უნდა მოვაწესებინოთ ტხოვრების უოველდღიერ დარგის გაერთიანება.. და სხ.

ეს მოხსენება ყველა პარტიამ გაიზიარა.

გრ. რცხილაძე(სოც. ფედ.)—დღევანდელი დღე თავდებია საქართველოს გაერთიანებისა და მისი პოლიტიკური იდეალების განხორციელებისა.

გიორგ. ნათაძე (სოც.-რევ.)—ასწვიდმეტი წლის განმავლობაში დღემდე საქართველო ერ ირსებობდა. საქართველო დღეს იწყებს ირსებობას.

ნიკ. ქარცივაძე(სოც.-დემ.-ავტონომისტი ალიონელი)—გამოიძებნა ძლიერი ენა, რომელმაც გაერთიანა ქართველი დემოკრატია.

გიორგ. გვასალია(ეროვ.-დემ.)—ეროვნულ-დემოკრატიული პარტია თავიდანვე იდგა ქართველი ერის მთლიანობის ნიადაგზე. დღეს ეს ლტოლვა განხორციელდა.

გრიგოლ გიორგაძე (სოციალ-დემოკრატი მენშევიკი, დეპუტატი) —ადგა დრო, რიდესაც სოციალ—დემოკრატიამ უნდა წამოაყენოს და გადაჭრას კანონიერად ეროვნული საკითხი. დამფუძნებელ კრებიდან ჩვენ ნამდვილი პოლიტიკური თვითმართველობით ანუ ავტონომიით დაკმაყოფილებით.

ყველა ზემოთ თქმულს დარბაზი მსურველნი რთხმიანი ვაშა-ტაშით ეკვეთებოდა.

შემდეგ აჩეული იქმნა ათი სექტია.

მესამე დღე თავადაზნაურობის წოდებრივი სიკვდილისა და სულიერი დიდების დღე იყო. ამ დღეს ბუშმრიტმა, დარბაისელმა მამულიშვილმა ი. კ. ნ. ალსაზმა თვისი სიქმიანი მოხსენებით დამსწრეთ გაცნო, თითქმის სამოცი წლის განმავლობაში თავადაზნაურობას რა საზგადო დოვლათი შეუერებია და დღეიდან ეს დოვლათი—ბანკი, გიმნაზია, კახეთის რკინის გზა, ბაქოში სანავთე ადგილები, დიდი სახლი სახლოს ქუჩაზე, საუნივერსიტეტო მიწა, საელექტრონო სადგური და სხ. თითქმის სამოცი მილიონ მანათის ღირებული ქართველი ერს მიარგა ძღვნად.

ასეთივე კანცხადებით წარუდგა ერილობას ქუთაისის თავადაზნაურთ წინამძღოლი ი. დ. ო. ნიკარაძე.

ერილობამ მადლობა მოასენა და მთელი წოდება ჩარიცხა თავისუფალ საქართველოს სრულ უფლებიან თანასწორ მოქალაქედ.

დიდი აღტაცება გამოიწვია აწარულ მოდის ისკანდერ ეფენდი ცივაძის სიტყვამაც.

მეოთხე დღეს ერილობამ ერთხმად დამტკიცა არჩეულ სექტიათა-მიერ შემუშავებული რეზოლიუციები სხვათა შორის სვედოვნების შესახებაც). შემდეგ ერილობას მიესალმენ მესულმანთა მხრით მარდანბეგ თოფჩიბაშევი, სომეხ სალხის—მგოს. ო. თუმანიანი, საქართველოს სომეხთა—ვერმიშევი, ქართველ ისრაელთა—ყურნალისტი ი. ხანანაშვილი და. სხ. ალტურ ფერისტის მემკვიდრეებმა ერაგნულ საბჭოს შესწირეს: საგანგებო ადგილი ბოჯორში 10000 მან. ქართველ ბაგშებისთვის სანატორიუმის ასაგებად და ყოველ წლიურად 3000 მან. ერილობა დასრულდა ერაგნულ საბჭოს არჩევით და ნ. ჟორდანიას განცხადებით: ამ ერილობამ დაამტკიცა, რომ ჩვენი ერი არის ერთი მთლიანი ერთეული.

მაგრამ საქართველოს ამით ჯერ კიდევ თვისი საბოლოო სიტყვა არ უთქვამს ამ სიტყვის თქმა ევალება საქართველოს დამფუძნებელ კრებას, საყოველთავო, თანაწორი, საიდუმლო და პირდაპირის ხმით არჩეულს, რომლის მოწვევაც დაევალა ამ დღეებში არჩეულ საქართველოს ეროვნულ საბჭოს.

იოსებ არიმათიელი

თავ. კ. ნ. აფხაზი **თავ. დ. ო. ნიკარაძე**

ამერ იმერეთის თავადაზნაურთა წინამძღონი, რომელთაც

საზოგადო ქონება ეროვნულ ყრილობას გადასცეს

თეატრი და ცხოვრება

მოხსენება „თეატრი და ცხოვრების“ საღამოსთვის
1917 წ. ოქტომბრის 9 ქ. თბილისს.

დასასრული. იხ. „თ და ც“ № 43

საზოგადოთ ხომ ჩვენ ქართველები დიდი ეფექტის ხალხი ვართ. კვეუვარს მაკარ-მაკარი სიტყვები, მაღალ ფარდაგანი ფრაზები, ზეაწეული კილო ოქტ, სადაც ამას საჭიროება არ მოითხოვს. ვის არ ახსოვს და ვინ არ იცის ჩვენი იუბილეები, პანაშვიდები, დასაფლავებანი და საზოგადო კრებები თვით ნორმალურ დროს. მოჭირებული ფერადები სიტყვაში და საქციელში, უფრო ადის ფერი და წითელი ფერი მოქმედებასა და დაპარაკში.

უოუოთ მშვენიერად შეესწავლა რუსის ჭკვიანმა მოხელემ, მაშინდელმა ეორონცოვმა, ქართველების ესთეთ თვისება თეატრალობისა და მიტომაც დაგვიარსა იგი. მხოლოდ ერთი ვერ გასწვრიტა. ამიტომ რომ როკორც ბევრს სხვას შაშინ და რო კორც ახლაც ზოგან ევროპაში თეატრი ეორონ ტოვისთანა კაცებს მხოლოდ გასართობ რამედ მიაჩნდა და ეკონათ ამ გართობას სხვა ზიზილ-პიპილებთან ერთად ქართული ესტეტიური სული თან გაადუღება და სრულიად გარუსდებაო, მაგრამ საბედნიეროთ ჩვენ ახლა სულ სხვა სურათს ვხედავთ.

მართალია ქართული თეატრი უბალრუკათ მიახარებს თვის ცხოვრებას, მაგრამ ერთი კი უტუუკრია, რომ ქართველობის თვით შეგნებას დიდათ გმსახურა ჩვენი მედგომიანის ტაძარი, კაადრმავა და ფესვი გაუდგა ქართული ენის სიყვარულს, ქართულ, მიმულიშვილურ კრძნობას. ეს იმისთანა დაშსახურებაა, რომელსაც ხელს ვერავინ გადაუფარებს და რომელიც სხვაფერივ მოუწყობელ ჩვენ სცენის ტაძარს ბევრს რამეს აპატიებს.

ეს ვერ გასწვრიტეს ჩვენი კულტურის მტრებმა იმიტომ რომ, როკორც ვთქვი, ვალდი წარმოდგენა ჰქონდათ თეატრზე, რომ თვით თეატრს აქვს, თავით თვისით, ისეთი თვისებანი, რომლებიც მხოლოდ გართობამდე არასოდეს არ ქვეითდება.

— თეატრი ტაძარია, იტყვიან ზოგიერთნი —ეტრი სარკე არისო, უმატებენ მეორენი. და — თეატრი სკოლა არისო, დასძენენ სხვანი.

სწორედ.

თეატრი ეს სამივეა ერთად შედუღებული და იმიტომ არის მისი მომხიბლელობა ეგრე საოცარი.

ერთხელ მითქვამს—თეატრი ის ტაძარია, სადაც ყველანი უნდა აღვდგენდენ ღოცვას თავის ღმერთებთან მეოქი, თეატრი ის სარკეა ს

და ხულოგნებაა, თავის განსაკუთრებულ კანონების და წესების მქონი და მაშინ ეოველივე ნათელი ექნება.

უმთავრესი დამახასიათებელი, ანუ მთავარი კანონი თეატრისა კი მოქმედებაა, სცენაზე მოძრაობა უნდა იყოს, სიცოცხლე. მოქმედების გამეღავნება ხა ცხოვრებში, სიტყვაში და სულიერ განცდაში. უნდა მოგეხსენებოდეთ, რომ როგორც საქცეველს შესდგამს მოქმედება, ესე ვსთქვათ დინამიკა, ეგრეეე ახლავს სიტყვასაც, სულიერ განცდასაც როგორც საქცეველი შეიძლება დუნე იყოს, მოშეებული ეგრეეე სიტყვაშიაც და სულიერ განცდაშიც. თეატრს კი ეოველთვის ბირველი ურჩევნია.

მაშასადამე თეატრს ის ბიესა ურჩევნია, რომელშიაც ბევრი მოძრაობაა, სიცოცხლე, მოქმედება, აქედან იმ გვარი ხალხის ეოფა-ცხოვრების ადწერ რომელიც ზემოხსენებულ თვისებებით არის აღჭურვილი. მაშასადამე ისეთი ხალხის, ერის, სახელმწიფოსი თუ ბირთვნებათა, რომელნიც ინტენსიურად სცხოვრებენ; კი არა კვდებიან სულიერ მისტიურ ბუნდოვანებაში, არამედ მიისწრაფიან მუდმივი ბროგრესისა და წინ-სვლისაკენ, მზის ოქრო სხივებით არიან გაშუქებულნი და ისინიც სიცილით ზათქით ეკეებიან ამ მზესა.

ამიტომაც არის ჩუნოვის ბიესებმა ფესი ვერ მოიკიდეს ვერსად სხვა სცენაზე გარდა საამხატვრო თეატრისა, საცა თვით ამ თეატრის განთქმულმა რეჟისორებმა ჩაბერეს თეატრალური, მოქმედებითი სული. და ამიტომვეა, რომ მაგ. შედარებით მდარე დრამატურგი საფრანგეთისა ვიქტორიენ სარდუ დღეს აქამომდენ მთელი ქვეეენის სცენაზე მეუფობს ად გამოუხუმებელია.

ამ გვარად თეატრი მოქმედებისა, სიტყვაში, საქცეველში და სულიერ განცდაში საჭირო ცხოვრებისათვის, როგორც ენტუზიაზმის მომგვრელი, ადმაფრთოვანებელი ხალხისა ერთის მხრით და მეორეს მხრით მშვენიერების შემეყვარებელი, სულიერად განმფაქიზებელი და ზე-ამეყვანი.

ასეთი თეატრი წინ უძღვის ცხოვრებას და არის მისი მართალი და მანათობელი ვარსკვლავი

ეი უმთავრესად დანიშნულება თეატრისა.

თვეთ ცხოვრება კი უნდა იყოს თვით თვისი ხალისიანი, მმოძრავი, შემოქმედი, წინ-მსვლელი, რომ საუკეთესო მასალა მისცეს თეატრს შესაქმნელად.

ხოლო ერთის მხრით არავერი გასაკვირი უკეთუ აქამომდე ჩვენი ბიესებიც, რაც კი გაგვაჩნდა ჩვენ დარიბ რეპერტუარში, ნაღვლის მომგვრელი, სევდიანი და მოდუნებული იყო, რადგან თვით ცხოვრება იყო ესეთი დრუბლიანი და გაუხარელი. ამიერიდგანდა ნურც იქნება ესე.

იყოს ჩვენი ცხოვრება ინტენსიური, რთული და მრავალ-ფეროვანი, წინ მსვლელი და საუკეთესო ჰუმანიურ აზრთა განმამტკიცებელი.

მაშინ თეატრიც გადასალისდება და მოგვგებსთ ტურფა სურათებით საქართველოს. თვალწინ გადაგიშლით ოქვენს საუცხოოდ მოწყობილ ეოფა-ცხოვრება და კიდევ წინ გაგიწყვეთ მისი ოცნებით, მისი ფანტაზიით უკეთესის მერმისისაკენ.

მაშინ ორივენი-თეატრიც დარსეულად ასრულებს მის დანიშნულებას ცხოვრებაში და ცხოვრებაც თვით თეატრის არსებობაში.

ხოლო რომ ეოველივე ეს იქმნეს ერთხელ კიდევ ვისურვოთ რომ,

გაუმარჯოს თავისუფალ საქართველოს!

შალვა დადიანი

ძველი

1

ის მიდიოდა...
ჰშიოდა...
გული ეწოდა,
სტკიოდა;
ხალხის ფარულად,
მალულად,
ცხარე ცრემლები სდიოდა.

2

დიდხანს ეწვალნა, საბრალოს,
სიცოცხლე მოჰბეზრებოდა;
თავი მოეკლა, უდროოდ
ქვეყანას განშორებოდა...

სოლომონ მეფის საფლავზე ტრაპიზონში

ვნახე საფლავი, ობოლი ეული,
განმარტოებით ზედ ლოდ მდებარე
დიდხანს ვიდექი შავი ფიქრებით
გარემოცული მის წინ მდუმარე.
ვაშა! შენს სახელს, რომ ამ საფლავით
ნახველ ქართველებს უტოკებ გულსა.
სდუმხარ მეტყველი, მაგრამ დუმილით
ველაუბრები, გვიხსნი წარსულსა:
შენმა საფლავმა ბევრიმ მიიხრა
ჩემს მამულის მწარე წარსულზე,
და მ ოი წყლული ვიგრძენი კიდეც
და რაღაც ევდა დამაწვა გულზე.
მაგრამ ამავ დროს დევ-გმირი გავხდი
და ამიტოკდა მკერდ ი სხვა ვული;
თითქოს ზენარმ, ამ შთაგონებით
ძველი ქართველის შთამბერა სული,
და ვთქვი: ჰე, გმირო მამულიშვილო,
თავისუფლების მარად მოყვარე,
ვერაგ მოყვრისგან გამოდევნილო,
უცხოეთში რო ჰპოვე სამარე,
დადგება ჟამი, აღსდგეს სამშობლო,
შენის მცნებითა გაშტკიცებული,—
მოვა, გახარებს აღსდგა ერი,
და შენც აღსდგები განახლებული!...

დ. ჯანჯათელი

ლევ ტოლსტოი გარდ. 7 წლის შესრულ. გამო-

კომპოზ. ანდრია ყარაშვილი
ოპერა „ვეფხის ტყაოსანი“-ს ავტორი, მისი ნაწარმოების შესრულებულ იქვნებ მომღერალ- მუ'იკოსია კავშირი მიერ გამართულ საღამოზე 17 ქრისტ. ქართულ კლუბში.

მეორედ მოსვლა

(გაგრძელება იხ. „თ. და ც.“ № 42)

მოქმედება მეორე:

(სცენა პირველ მოქმედებისა. ლუარსაბი გაჯაჭვულია ბის და თამბაქოს წვეს, ალექსა ოთახს ალაგებს.)

ლუარ. ბიჭო, შენ აკი არ დგებოდი, ჰა?

ალექ. გედვიფიქრე ბატონო, ოხ, უკაცრავად გრაფდანინ ლუარსაბ! ხვა რომ არა იყოს რა, თქვენს ხელში გაზდილი ვარ და ეცხო. რომ ყოფილიყავით, იცოცხლე გაგყვლიფავდი, მაგრამ ისევ ჩვენი ხარ, ბატონო, და მასთან ერთად, როგორც ვუკვირდები, ზემოსავალიც შემოგიკლდათ, ხარჯი კი დიდი გქონიათ. ამიტომ შემეცოდეთ და ზაბასტოვკას თავი დავანებე. ისევ სჯობია შინაურულად მოვრიგდეთ.

ლუარ. აი გიდი, რას მოეწყრო ჩემი ჭალარა: ლაქიასაც კი ვებრალები! კიდევ კარგი შვილო ქრისტიანობის გრძნობა შეგრჩენია. ჩემი შვილივით ტუტუცი არა ყოფილხარ. აფერუმ!

ალექ. კი მიოხრეს ამხანაგებმა, ნუ მოეჩიდებით შენ ბატონსა და ტყავი გააძვერეთ. ვერაფერსაც ვერ გიზამსო, ეხლა ძალა ჩვენ ხელშია, მაგრამ ვიფიქრე რომ ბატონებს რა ტგყავი ავაძროთ და მიწასთან გავასწოროთ, ბურა ვიდა გვაჭმევს მეთქი და გედვიფიქრე.

ლუარ. ეხ, ჩემო ალექსი! ეგენი გატუტუცებენ. მაგათი აშენებული ქვეყანა არ იქნება ნაყოფიერი, დ ლ ხანს ვერ გასტანს. მოგიმატეფ თუმანს და იყავი შენთვინ, ნუ უგდეფ მაგათ ყურს, თუკი ეგენი გვაბრალებდენ, რომ ლარიბ ხალხს სცარცვავდეთო, ეხლა მაგით რაღა ღმერთი გაუწყრათ, ეხლა მაგენი არიან მცარცველნი. გადაამეტეს, ნამეტანი გადაამე-

ტეს, ჩაამლაშეს რევალიუციაც და ყველაფერი! (ალექსა ჭკიდებს კედელზე მარქსის სურათს.) ეგ ვინ არის ბიჭო? სურამელ ურიას, რომ მიუგავს წვერი?

ალექს. ეს, ბატონო, აგრე გადმომცეს რომ ცოციალების ხელმწიფე იყოო. დიდი ჭკუის კაცი ყოფილა. მაქსიმე რქმევია თურმე

ლუარ. დიდი ჩკვიანი ეშველოს ძაგას, ქვეყანა მაგათვე დააქციეს. ჩვენი ხელმწიფის სურათი რაღა უყავი ბიჭო?

ალექს. სამზარეულოში გდია ბატონო, ნაგვის იაშჩიკში.

ლუარ. მერე ის ოხერი კონტრ-რევალიუცია თუ რაცხა; ერთიც ვნახოთ დაბრუნდა ძველი დროო; მერე რა ვუყო ჰა? წადი, წადი მოიტანე ჩვენი გახუნებულ ნიკოლოზის სურათი; თავსლაფი დავასხი მე მას, ვერ მოიხმარა ტუტუცმა ამოდენა სახემწიფო, იმისგულისთვის აირია მონასტერი! (ალექსას მოაქს მტვრიანი მაოდოზის სურათი.) გვერდით დაკიდე ბიჭო, გვერდით აი ეგრე!

ალექს. ცოტა დაბლა დავკიდო ბატონო, თორემ მაქსიმე ეხლა უფრო მაღლა დგას.

ლუარ. კარგი, ორივე ჯანდაბას წასულან! ოღონდ ჩამოკიდე და გინდა ყირამალაცდაკიდე. აი აგრე ახლა აღარც ახალი გამიჯავრდება და აღარც ძველი. ორივე ხემწიფის სურათი მაქვს.

ალექნ. (შემოდის) ბატონო ვიღაცა გია ალათ, ვებერთელა პაპკა უპირავს ხელში.

ლუარ. ახალი მოდის პრისტავი ხომ არ არის, ის ჩემი ცოდვნით სავსე?

ალექს. არ ვიცი ბატონო, ეგრე კი მოგახსენათ, თქვენ ბატონთან ძაან საპირო საქმე მააქვსო.

ლუარს. წადი თხოვე, (შემოდის ალმწერი ქალი. პაპკით)

ალმწერი ქალი— სალამი ამხანაგს!

ლუარ. დიდად სასიამოვნო ბატონო, თქვენი ნახვა და გაცნობა იქით ამხანაგოო შვიდიშვიდად შეგუთნის და სადური ამხანაგა ვარ! ალმწ ქალს დაბრძანდით ბატონო! ერთი მიბრძანეთ რისთვის გასჯილხართ?

ალმ ქალი. მე თქვენ და თქვენი სახელმ-ძბის ასაწერად გიახელით (ლუარსაბს ხელუბი ჯირს ეშვება და ბულ შეწუხებული საკარძელზე ჯდება)

ლუარ. ვაიმე მიშველეთ ხალხნო! ასაწერი ოვიდნენ. სად მოამასწრო იმ ოხერმა არუთუ-ენოვმა? ოი ის ღერთის გამყიდავი, ისა. დარეჯან! დარეჯან! (ალმ. ქალი იცინის.)

ალმ. ქალი არა ამხანაგო თქვენ ვერ მიმიხვდით. საქალაქო არჩევნები ახლოვდება და იმიტომ არის საპირო აწერა. რამდენი სული ხართ და შეგიძლიანთ თუ არა არჩევნებში მონაწილეობის მიღება?

ლუარ. მაშ შენ ახალ ფასონის პრისტავი არა ხარ?

ალმ ქალი არა სრულებითაც არა. ტყუილი შიში გაქვთ, თქვენ ვერ მიმ ხვდით..

ლუარ. ეგრე გეთქვა დალოცვილო, ბული კინალამ არ გამიხეთქე.

ალმ ქალი. აბა დაუძახეთ თქვენიანებს!

ლუარ. თამრო! დარეჯან! ალექსი! ბიჭო სადა ხართ, მოდით აქ, საქმეა! (შემოდიან დარეჯან და ალექსა. დარეჯანს ლეჩაქის მაგიერ შლიაპა ახურავს.) ვაა! დარეჯან! ეგ შენა ხარ ქალო? ეგ შლიაპა რა ამბავია?

დარეჯ. მარა შენმამზემ სულ ლეჩაქი უნდა მეხუროს? ეხლა ლეჩაქის დრო აღარ არის! მეც მოდას ავყევი, აბა შენ რომ ჩკვიანი ყოფილიყავი, მაგ ულვაშებს მოიპარსავდი! ხარის კუდივით, რომ გკიდია.

ალმ ქალი (ლუარსაბს) აბა თქვენი სახელი, გვარი.

ლუარ. ლუარსაბ რევაზისძე ყარანგოზიშვილი.

ალმ ქალი. რამდენი წლის ბრძანდებით?

ლუარ. სამოცდახუთის.

ალმ ქალი. ნამდვილათ ამბობთ? ხომ კარგათ გახსომთ წლოვანობა? აბა მეტრიკა შინ ჩვენეთ?

ლუარ. მეტრიკაო? რა ვიცი მეტრიკა სადა მაქვს? მამა ჩემა საიქიოს თან წაიღო და საიდან მოგიტანოთ?

ალმ ქალი. სასალდათო ხომ არა ხართ?

ლუარ. ეს დალოცვილო, რა დროს ჩემი სალდათობაა ცალი ფეხი სამარეში მიდგეს.

ადმ ქალი (სწურავს.) რა სქესს ეკუთვნით?

ჯუარ. როგორ თუ რა სქესს?

ადმ ქალი. ესე იგი ძამა კაცი თუ ქალი?

ჯუარ. დალოცვილო, აბა რა დროს ხუ-
რობაა!

ადმ ქალი. მე სერიოზულად გკითხავთ, ქალი ხართ თუ კაცი?

ჯუარ. დალოცვილო, განა ვერ ხედავ, რომ კაცი ვარ? განა არ მცვია? ხომ არ ჩავიხდი შარვალს? თუ კი ხედავ დალოცვილო, რაღას მკითხავ?

ადმ ქალი. არა რასაკვირველია ვხედავ კაცი რომ ბრძანდებით, მაგრამ ამ ასაწერ ქალალდში კითხვაა ამნაირი დასმული და იმიტომაც შეგეკითხეთ. ერთი კითხვა კიდევ, აუცილებლივ საჭიროა ვიცოდეთ ჭკუით ავატყოფი ხომ არავინა გყავთ ან სამართალშია ვინმე მიცემული?

ჯუარ. სამართალში მიცემული კი არავინ არის და რაც შეეხება პირველ კითხვას, უნდა მოგახსენოთ, რომ ჩემს გარდა, ყველა გიჟები არიან.

დარეჯ. უი ქა! გიჟი შენა თვითონ, დახე როგორ გაუიდა თავი ამ ბებერს?

ჯუარ. გიჟი როგორ არ არის ბატონო, ქალი სამოციწლისაა და შლიაპას იხურავს.

ადმ ქალი. (მკრძნობიარეთ) რატომ ექიმს არ ჩვენებთ თქვენ ავადმყოფებს ან საავადმყოფოში არ დააწვენთ?

დარეჯ. საავადმყოფოში თქვენ თითონა ხართ დასაწვენი, დახეთ გეთაყვათ, მასხარათ როგორ გვიგდებენ? ამისთვის მეძახდით? აი მეხიკი დაგაყარეთ ორივეს ჰა? წავიდე ჩემ ქალს დაუძახო, ის გიჩვენებთ სეირს.(მიდის გაჯავრებული.)

ადმ ქალი (გაკვირვებული.) მაშ თქვენ ამტკიცებთ, რომ სრული ჭკუის მყოფი არავინ არ არის ამ სახლში?

ჯუარ. ვამტკიცებ კი არა, შემოგფიცავ ყველა ხატზე, რომ გიჟების მეტი არავინ არ არის ამ სახლში. მე კი ვერავის ვერ ვცნობ ჩემიანს, რაც რომ რევოლიუცია დაიწყო, მაგათ ტვინშიაც მოხდა ამბოხება.

ადმ ქალი. მაშასადამე თქვენს გარდა არავის არ შეუძლიან არჩევნებში მონაწილეობის მიღება. ნახვამდინ! (მიდის. შემოდის ალექსი)

ალექ. ბატონო გრაფდანინ, მენავთე გეახლათ, ნავთი მოიტანა..

ჯუარ. აიღე ერთი სამი ფუთი მაინც, დაგვჭირდება.

ალექ ამდენს არ იძლევა ბატონო, ნახევარი გირვანქის მეტი არ შეიძლებაო, ბევრნი თხოულობენო!

ჯუარ. მოდი ხალხნო და ნუ გაგიჟდები! სგიჟეთში ავტომობ ლით უნდა წახვიდე, რომ არ დაგიგვიანდეს. რა დროებაა, ვაი, რა დროებაა დ! (შემოდის, ალექსი ადიკალონის შუშები უკავია ხელში.)
ეგ რა არის ბიჭო?

ალექ. ამაში უნდა ჩავასხა ნავთი, თორემ დიდი ჭურჭელიც არ ივარგებს მაინც.(მიდის და შემდეგ ისევ შემოდის.) ბატონო ვიღაცა გეახლათ. გთხოულობთ, ცოცხალი ვარო!

ჯუარ. ახლა მაგას რაღა უნდა ჩემგან.

ალექს არ ვიცი ბატონო, ავრე კი მოგახსენათ, ძაან საჭირო საქმე მაქვსო.

ჯუარ. ბალშევიკი ხომ არ არის?

ალექ. არა ბატონო, მაგი ვიკითხე, ქე მეუბნია მეც მაგვბის, მაგრამ აგრე მოგახსენა, უმცირესი გახლავარო.

(შემდეგი იქნება)

სვ. წერეთელი

***

თითქოს ამაო არის სიცოცხლე,
მოლხენა ცრემლებს დაუფარია,
შვების ალაგას, ტანჯვა-წამებას
გული სევდებით დაულარია!
დროა გაირღვეს ეკლისა ლობე,
მზის სხივი მსურის სიცოხლის მჩენი,
ვცხოვრობ, სიცოცხლეს არა აქვს მადლი
ვეღა მეღირსა სიამის დღენი.
შურს არ ვიძიებ და ნურცა მკითხავთ
თუ სიდანა მაქვს გული დაგული.
გთხოვთ ან მაღირსოთ სიცოცხლე მტკბარი,
ანუ ჩააქროთ ტანჯული სული.

სიშ.

ხედრაძ თარაიანეს

სომეხთა მწერალი ფილოსოფოსი

გარდაცვალებიდან წლის თავის შესრ. გამო

მტერი იყავ მაშვრალთ მტრების,
მტერი იყავ ხალხთ მონობის. —
შენ იყავი მოციქული
ძმობისა და თანსწორობის...

შენ გინდოდა ყველასათვის
მზეს სხივები მოეფინა...
მაგრამ ჩემო არ დაგცალდა
და მოგეცა სულეთს ბინა...
სულით წმინდას გწამდა ზეცა,
სიცოცხლე და ნეტარება,—
მაგრამ შენ ეს არ მოგეცა.

ბ. კვიტხუთელი.

ორი შემოდგომა

სომხურიდან,—ბრ. ბრიგორიანისა *)

სცვივოდნენ: ხმელი, ფხვნილი ფოთლები, ნახათ, რყევით, სცვივოდნენ ერთი მეორეზე ცივ-გაყინულ დედა მიწაზე. სცვივოდნენ და ჩუმად სწყევლიდნენ თავიანთ სიცოცხლეს, რომელიც ისე მოკლე მოკლე იყო, რომ მათ ვერაფერ-კი ეგემეს ქვეყნის სიტკბილობა.

ტყე ტიტვლდებოდა... შემოდგომა იყო, ცივი, მაგარი შემოდგომა, ... მთელს ტყეში რაღ-ც ყრუ შრიალი ისმოდა... ტყე კვდებოდა... ტყე გედის სიმღერას მღეროდა; სიკვდილის სიცივე ახლოვდებოდა, რათა დაემარხა რაც რამდენიმე ხნისწინეთ სიცოცხლობდა, სუნთქავდა და შეჰხაროდა მზეს, რომელიც ეხლა თავის უკანასკნელ ფეთვის დალონებული ხმით მღეროდა: შავ საზარელ სიმღერას!

დუმდებოდა, სწყდებოდა, ვითარცა უზეთო კანდელის სინათლე

და ამ ომაკადავ ტყეში მოვიდა ერთი კაცი, მალად ვათეთრებული მათხოვარა, თავისი ძველი, დაგლეჯილი დიდი აბგით, რომელიც მხარზე ჰქონდა გადაკიდებული. მოვიდა მძიმე ნაბიჯით ჯოხზე დაყრდნობილი, თავ-ჩალუნული, ჩალრმავებული თვალებით, რომელიც დედა-მიწისთვინ გაეშტერებინა, თითქოს რაშეს ეძებსო.

მოვიდა, დიდ მუხის ქვეშ დაჯდა, ღრმად ამოისუნთქა და გადმოიღო აბგა მხრიდგან

საბრალო, უღონო მოხუცო, ბედის ობოლო შვილო, მთელი დღე ხელებ-გაბყროობილი უგულო ბოროტ ხალხის კარ და კარ დაიარები, ერთ ნაჭერ პურს თხოულობ. მწარეა შენი სიცოცხლე განდეგნილო მოხუცო. ტყეში მოსდიხარ პურის საშმელად, თითქოს ნება არა გქონდეს სხვებთან ერთად ისადილო, მათსავით იცხოვრო, იმათთან ერთათ ისუნთქო.

და მან ამოიღო თავის აბგიდან კეთილი ფალხისგან ნაწყალობები პური, რომელსაც დაუწყო ღრღნა თავის ძალმილეულ კბილებით, ის დაღღილ დაქანცული იყო, ის მშიერი იყო, დიახ, ის მშიერი იყო, ყოველთვის მშიერი. კეთილი ხალხის ნასუფრალი ვერ აძღობდა მას ნასუფრალი იგი ხმელი იყო. ამიტომ ის ყოველთვის მშიერი იყო.

„საბრალო, საცოდავო მოხუცო!“

დარდი და მწუხარება თამაშობდა მის სახეზე. დიდი, უდიდესი მწუხარება, რომელიც კაცს არარად აქცევს, გულსა და სულს უჭამს. ჭმუნვის კაცსა. სიკვდილის ქარი კი ქროდა და ათამაშებდა ხმელ ფოთლებს, რომლებიც სცვივოდნენ მოხუცის გათეთრებულ თავზე, მოხრილ წელზე და მხრებზე. ის კი თავის ღონო ღრძილებით განაგრძობდა „კეთილი“. ხალხის მოცემულ ხმელ პურის ჭრების ღრღნას.

ღრღნიდა მოხუცი ხმელ პურს და აქანებდა თავის გათეთრებულ თავსა. ბუნება კი მის გარშემო მგლოვობდა, მაგრამ მოხუცი აქეთ-იქით არ იხედებოდა.

ვინ იცის რა მწარე-მძიმე ფიქრებს დაეგზანდებინა მისი დარდით გამხმარი ტვინი.

„— საცოდავო, საბრალო მოხუცო, გამხმარო ფოთოლო, შენი შემოდგომაც მოახლოვებულა; თავის დაღვრემილი სუნთქვით. მაგრამ

*) ბრ. ბრიგორიანი სომეხთა ახალგაზდა მწერალია, რომელიც სთარგმნის ქართველ ახალგაზდა მგოსანთა ლექსებს და აბრათ აქვს, რომ სომხის ინტელიგენციას ეაფინოს ქართველი ახალგაზდა მწერლები,

შენ მაგაზე არ ფიქროფ, უჩუმრად, ტანჯვით ღრღნი ხმელ პურს, რომ ძალა გქონდეს, რათა განაგრძო შენი ძალღური ცხოვრება.

შენ არა ფიქროფ, რომ ხელ-ახლა ხელებ გაპყრობილი კიდევ უნდა ჩავარდე კარ და კარ, დადგ სირცხვილით, გაცვდე!

და ის განაგრძობდა კეთილ ხალხის ნაწყალობევის ღრღნას, თან ქაქანებდა...

ფოთლები კი სცვიოდნენ იდუმალი წყევლით და მოხუცს თან- და- თან ფარავდნენ თავიანთ უსუნთქო ფურცლებით!

ბ. სიდამონი.

ლეგა ქალაქი.

ჰოი, ქალაქო, ლეგა ქალაქო, შე ნისლიანო;
ხავსის ჭაობო, მოღუშულო და სისხლიანო.

მეფეთ-დედებავ! შლისელბურგო!—ციხე-სამარევ,
,,კარო ევროპის", მარად შფოთის ბგშაო მხარევ.

მაღლა აჭრილი პეტრეს ძეგლი ცხენზე მჯდომარე
რომელიც არ სცნობს თანასწორათ არვის თვის გარე,

ეს ხომ თვით შენ ხარ ჯმუხი, ქუსლ სქელ-ნალ-დეზიანი
და რაინდ ერთა სასიცოცხლო სულის ზიანი?

ნევა რომ ღელავს შენს კალთაზე—ცრემლია ხალხის,
თავისუფლების წმინდა მსხვერპლთა, ნაგვემ-ნათალხის,

დიდსა სივრცეზე მბრძანებლობდი — ყველა გმონებდა,
ორთავე ორბის ცეცხლის ბრჭყალბეში დიდხანს ჰგოდებდა.

და მიტომ გფლობს დღე უმზეო, ბურუსი, ჯანყი,
რომ ხალხი შენი შენ დასცინე, შენით ნაჯანყი.

აჰა, ძლივს იშვა ცივ ღრუბლებში მნათობთა გუნდი,
და დაამსხვრია ოქროს კერპი... დალეწა ხუნდი...

მაგრამ მაინც ვერა ჰნათობს — სდის სისხლი ღვარად
და წუთელ ტბებში მიჰყავს გმირნი დასასამარად.

აიქეც ბარემ! რომ შემდგომად იქნებ იდაროს,
და ძველ ნანგრევზე ახალმა მზემ მაინც იხაროს!..

ს. ერთაწმინდელი

ლალი

რაც შენ წახვედი მთლად დავკარგე სულის სიმშვიდე,
რაც შენ წახვედი ვსტირი, მოვსთქვამ ობლად მავალი;
ჩემს ლალ ოცნებას გადაეკრა შავ ბნელი ბიდე, —
ოჰ! დამიბრუნდი, დამიბრუნდი, ლამაზო ლალი!..

დაჭლექდა სული... ენკენისთვის დღეს ვემსგავსები...
სდევდით სავსეა ჩემი აწმყო და მომავალი...
ოჰ! დამიბრუნდი, დამიბრუნდი, გემუდარები, —
მე შენს გარეშე არვინ მივის, ძვირფასო ლალი!..

კ. ძაძაძე

ჩაკარგული სიყვარული

ნერიდი ბირველი

ღმერთო ჩემო!.. თუმცა ძნელია, მაგრამ მაინც ვიღებ კალამს წერილის მოსაწერად; ვინ იცის იქმნება უკანასკნელადაც...

ომიტევე... მომიტევე, მაგრამ გამიგონე!. როგორ დაეცი ძირს... როგორ დაკარგე ზნეობრივი ცხოვრების ნიშანწყალი, რა სისაძაგლემდე მიიყვანე შენი თავი, როგორ ხელად უვარდები მეძავ, თავიანთი თავით მოვაკრე ქალებს ხელში...

ოჰ! რავდენი ცუდი რამ მესმოდა და მესმის შენზე...

შენ იმასაც არა კმარხარ, რომ ყოველ ღამე მღალატობ, შენ ვიღაცა გრაფის გარყვნილი ქვრივის ხარჯზედაც — კი იმყოფები და იმის ალერსს ჩემსას ამჯობინებ. ჩემო დამღუპველო, სულთამხუთავო...

შენ ჩემი დაღუპვაც არ იკმარე... შენ ეხლა ფურთხს უგზავნი მომაკვდავს მსხვერპლსა და სიცილითა და მასხრობით ფეხქვეშა სთელავ.

მე უკვე კარგად გაგიცანი...

შენ ობობა ხარ, რომელიც თავის მსხვერლს გამოსწუწნის, მერე კი გამოფიტებულს გვამს თავს მიანებებს.

რად მოგენდე... რად?!. რად შეგიყვარე?..

გაიგე, რომ მე ეხლაც კი მზადა ვარ მოგეხვიო და დაუსრულებლივ გკოცნო.

მე ასე მიყვარხარ... მაგრამ, შენ?

აგერ უკვე ორი თვეა შენთვის თვალი არ მომიკრავს...

მე შენი საათი ნაშუალამევის სამზე დაეაყენე...

გახსოვს ნაშუალამევის სამი საათი?.. რა თქმა უნდა დაგავიწყდებოლა ახალ მეგობართა შორის...

რად იქცევი ასე საძაგლად... რადა სჩადიხარ ყველა ამას... მე დაჯერებაც კი არ შემეძლო, რომ შენც ასეთი ხარ, როგორც სხვანი...

მე შენზედ ვლოცულობდი, ჩემო საყვარელო... ჩემო ძვირფასო..

მაგრამ რა ჩემო სალოცავო ხატო...

გესმის, ჩემო სალოცავო ხატო, უბრალო ფლებრის დაჯლაბნოლო...

ქვეწარმავალო ადამის სახით...

ოჰ, ღმერთო! ვინ იცის იმ როსკიპთ უამბობ ხოლმე, რომ მე ერთს დროს შენ გეკუთვნოდი და ვიცი დარწმუნებით, რომ შენ იმათ მოუთხრობ შენს თავგარასავალს სრულიად აუღელვებლივ, რომ შენ უკვე შეიქმენი რომანის გმირად...

მომატყუე, მომპარე ის, რითაც თავი მომქონდა, ვამაყობდი. უხეშად ფეხქვეშ გასრისე და მერე კი შორიდან სიცილი დაუყარე...

მე ამ წერილს იმიტომ კი არა გწერ, რომ ჩემი სიკვდილის შემდგომ, შენს საკუჭნაოში დარჩეს სიმბოლოდ ჩემის დამარცხებისა...

ახ! მაგრამ, მე აკი დაგითხოვე შენი სიყვარულის გამო, მაგრამ ისევ... ისევ... და...

შენ ვერასოდეს ვერ გაიგებ. ვერასოდეს...

სულ ერთია, დამიბრუნდი!.. მოდი ჩემთან... ნუთუ არ მოხვალ?..

არა, მოდი, მოდი ჩემო, მალხაზო, ჩემო საყვარელო...

შენ მოხვალ და მე ყველაფერს გადავივწყებ

შენ მოხვალ და მე ისევ ისე... უფრო ძლიან შეგიყვარებ...

მე უწინდებურ გიალერსებ... მუდამ გიმღერ შენს საყვარელს რომანსს...

მე ეხლაც კი თვალწინ მიდგა ის დამე, როდესაც ტბაზე ნავით დავცურავდით...

მოიგონე რასა მპირდებოდი მაშინ...

დამიბრუნდი, ოღონდ ჩქარა...

ოჰ, როგორ ჩაგიკოცნი თვალებს... არ მოგეწონება, ჭკვიანად დავჯდები და, დაუსრულებლივ მოგისმენ...

მაგრამ, შენრო გაჯიუტდე და არ მოხვიდე?

(დასასრ. იქნება) ა. ნეგრელი

შარადა

ქორონიკონზე, მკითხველო,
თუ კი ბრძანდები მწყარალადა,
გაგიჭირდება, რომ ახსნა
ეს სადღეისო შარადა.
თუ იცი ქორონიკონით
დასწერე ასო ერთია,
და ეს იქნება შარადის
სახელის შემაერთია.

შემდეგ მონახეთ სამოსი,
ქალების სამკაულია,
ზოგს ლარიბულად აცვია,
ზოგისა-კი მდიდრულია.
შუა გასჭერით, პირველი
მაჩუქეთ, გეთაყვანები,
ეგებ შარადა შევთხუზო,
ცოტათი მისამგვანები.
ეხლა გვჭირდება სახელი
პატრიარქ-კათალიკოსის,
რჩეული ჩვენი დროისა
სრულიად საქართველოსის.
წინიდან ორი ანბანი
ამ სახელისა გვჭირია,
და გამოგვივა შარადით
ისეთი ვინმე პირია
ვინც ბეჩავ ხალხის სიმწარეს
იგრძნობს და ინაწილებსა,
ვინც ძველ მთავრობას ძირს უთხრის
ისე ვით ჭია კბილებსა.
სახელი აწ გაგვითავდა.
გვარზე დაგვიდგა ჯერია.
ქორონიკონით ათასი
აქ კიდევ დასაწერია.
ეხლა მონახეთ პირ-უტყვი
საჯდომად გასართობელი,
ოჯახში გამოსადეგი,
დაუზოგავი მშრომელი.
ხუთ ანბანისგან შესდგება,
მკითხველო, მისი სახელი
ამათში ჩვენ არ გვჭირდება
არც ბოლო, არცა პირველი
სამი ანბანი, რაც დაგვრჩა,
შუაში გამომწყვდეული,
შარადისათვის იქნება
ჩემგან ის ამორჩეული.
შემდეგ ახსენეთ სიტეკი,
კბილების გასართობელი
გამწმენდი გამთეთრებელი,
მისიც ბევრია მთხრობელი.
ოთხ ანბანისგან შესდგება,
როდესაც ღეპავთ რბილია.
წინიდან ორი ანბანი
შარდისათვის მჭირია.
აწ მოიგონეთ ფხვიერი
თვალად მოლურჯო ფერია,
სარეცხის სისპეტაკისთვის
სახმარად მშვენიერია.
სახელი შუა გასჭერით,
პირველისა ვარ მთხოვნელი,
შარადაც გაგვითავდება,
თქვენ სთქვით იქნება რომელი?

ვარდენ ეიფეანი.

ხიფლად

რავქნა, კაცო, ე ჩვენებიანთ გიგუა რატო ეგრე სხვანაირათ ლაპარაკობს: ეგეც ხომ არ გადაირია, ღმერთი არ გაუწყრა და არ მიუდგა ინტონობიის მომხრეებსა: წინად ძაან თავს იკლამდა იმ ავტონობიაზე. ი ერთი ხანობა კინალამ შაქრუა მოგვაკვლევინა. ანტონობია უნდა, დაგლუპავთო, ახლა კი თითონვე დაგვდგომია და გვეუბნება: ანტონობია ჯორდანიამაც მიიღო, ძალიან კარგიაო.

ამა, შვილო, მოდი და სწორეს ნუ იტყვი მართალია მე შაქროას მადლობელი არა ვარ, მაგრამ მაინც მინდა სიმართლე ვსთქვა: თუ შაქროას ანტონობია ბატონ-ყმობა იყო და დაგვლუშავდა, გიგუას ანტონობია კი აგვაშენებს? მაგრამ რას ვიზამთ ჩვენი უწავლელობით მუდამ უკანა ვდგევართ და ყურ-მოჭრილი მონებივით, საითაც ხელს გაგვიშვერენ, იქით გავრბივართ.

ეჰ, მაინც მადლობა ღმერთს: იქნება ახლა მაინც გვეღირსოს ჩვენი ქვეყნის ნამდვილი ერთობა!

მუშა ზაქარია ზემო სანდაკელი.

წვრილი ამბები

დროებით ზავის შესახებ ოსმალეთის ჯარის მთავარ სარდალმა წინადადება მისცა კავკასიის ჯარის სარდალს. ამიერ—კავკასიის მთავრობამ მიღო წინადადება და მოლაპარაკებაც გამართა.

საქართველოს ეროვნული ყრილობა, აღფთოვანებით დაიწყო, ერთსულოვანად დასრულდა, არჩეულ იქ^ნა ეროვნული საბჭო, სადაც მოყვნენ ყველა ქართ. პოლიტიკურ პარტიების წარმომადგენლები. აღნიშნულ საბჭოს დაევალა მოიწვიოს საქართველოს დამფუძნებელი კრება, აღსანიშნავია, რომ ყრილობამ ეროვნულ **ხაკითხში ყველა პოლიტიკური პარტიები გაერთიანა.**

რუსეთში მეუმრავლესენი თან და თან ფეხს იკიდებენ, მოჰკლეს მთავარსარდალი დუხოვინი.

ამიერკავკასიის არჩევნებში გაიმარჯვეს სოციალდემოკრატ მეუშაკირესებმა. განზრახვაა, თუ რუსეთში დამფუძნებელი კრება არ შესდგა, ამიერ კავკასიაში შესდგება სეიმი, სადაც შეელენ არჩეული დეპუტატები

ქართულ კლუბში გიორგობისთვის 24 ქართულ. დრამ. დასმა დასდგა ახალი ორიგინალური პიესა „ვრამზადები“. პიესა შინაარსიანია, ჩვეს ცხოვრებიდან. მსახიობებმა დიდსულად ჩაატარეს პიესა. საკურველია ასეთი შესაფერისი პიესები ხშირად იდგმებოდეს. წარმოდგენის შემდეგ ქართული დასი მიესალმა სტუმრებს-დელეგატებს. შალვა დადიანმა ს სარეულა და შვენიერი სიტყვით მიმართა დელეგატებს. ს. ფაშალიშვილმა წარმოსთქვა დექხი. ი. ირემაშვილმა ბავშვებმა იმღერეს.

ქართველ მომღერალ-მუსიკოსთა კავშირთან შესდგა გუნდი ას კაცამდი. მოწვეული არიან საუკეთესო დოტბრნი. ადნიშნული გუნდი მონა დგობას მიიღებს კავშირის მიერ გამართულ კონტერტებსა და ოპერებში. გუნდში მიღება გრძელდება. ჩაწერვა შეიძლება ყოველ-დღე ქვაშვეიის ეკლესიაში მდ. ერ ფხალაძესთან 6 ს ს თამდე

კავშირი ქრისტეშობისთვის 17 ქართულ კლუბს დიდ საერო სასულიერო კონტერტს წარწვეულნი არიან საუკეთესო ძალები.

ეროვნულ სასჭოსთან არსდება ხელოვნების სექცია.

ეროვნულ საბჭოს პირველი კრება გაიმართა გიორგობისთვეს 26 არჩეული იქმნა აღმასრულებელი კომიტეტი, 15 კაცისაგან შემდგარი: ს.-დ. მენშევიკები: ნ. ჯორდანია, ა. ჩხენკელი, ს. ჯიბლაძე, შ. რამიშვილი, კ. კვარჯალაძე, ა. ლორთკიპანიძე, ნაციონალ დემოკრატები: გრიგოლ ვეშაპიძე, გიორგი გვაზავა სოც. ფედერ: გ. რცხილაძე, ი. გედევანიშვილი; ს. რევოლიუციონერები: ვ. გობეჩია, კ. მესხი; სამაჰ ადიანო საქართველო: მამედბეგ აბაშიძე.

მუშა მიხა დევ ძემ დაწერა „საუბარი მუშასთან“ წერილები სოციოლოგიიდან მდაბიურად წერილები ჯერ ჩვენს ენაზე. დაიბეჭდება მერე ცალკეკ ნაგნად.

„ხალხის თავისუფლების“ სარედაქ. კოლეგია სთხოვს ამხანაგ თანამშრომლთა და თანამგრძნობელთ მობრძანდნენ რედაქციაში მიმდინარე საქმეებზე მოსალაპარაკებლად, პარასკევს 16 ქრისტეშობისთვეს საღამოს 6

ქართველ ქალთა გაზეთის სასარგებლოთ დარია ახალდიანისა ქართულ კლუბში ქრისტეშობის 7 გამართა საღამო.

„თეატრი და ცხოვრება“—ს შემოსწირა:

ექ. ილია დიმ. ბექთაბეგიშვილმა 25 მან.

შემომწირველს გულითად მადლობას გუძღვნით.

რედ.

გაუმარჯოს თავისუფალ სელოვნებას
თავისუფალ საქართველოში!

მიიღება ხელის მოწერა 1918 წლისთვის

ერთად ერთ სათეატრო, სახელოვნო, სამხატვრო, სმუსიკო. სამწიგნობრო საზოგადოებრივ შინაარსის პროგრესიულ-დემოკრატულ უპარტიო სურათებიან იუმორისტულ განყოფ. ჟურნალ

„თეატრი და ცხოვრება“-ზე

ფელიფადი მეექვსეე გამოცემის

1918 გამოვა იმავე პროგრამით, როგორც გასულ ხუთი წლის განმავლობაში ცნობილი და საუკეთესო თანამშრომელთა მონაწილეობით

ჟურნალი ლირს: წლიურად 15 მან, ნახევარ წლით 9 მ. რომლის გარდახდა ნაწილ-ნაწილდაც შეიძლება: ხელის მოწერის დროს 10 მ, აპრილის დამლევს 3 მ, დანარჩენიც მარიამობის გასულს,

ხელის მოწერა შეიძლება თბილისში რედაქციაში (ალექს ბაღის პირდაპირ, ძველ მეწიგნეთა რიგზე, ხაზინის თავში, ბაზრის ქუჩა სახლი არჯევანიძისა № 20) ფოსტით: თბილსი, რედაქცია „თეატრი და ცხოვრება“ იოსებ იმედაშვილს.

შენიშვნა: ჟურნალის გაწერვის მსურველთ გთხოვთ დროით დაიკვეთონ, რო მისამართების ბეჭდვა მოვას წროთ. ძველმა ხელის მომწრლებმა ძველი მისამართის ნომერი გვაცნობონ,

რედაქტორ გამომცემელი **იოსებ იმედაშვილი**

ქართული კლუბი

1 კვირის პროგრამმა

კვირა—საღამო წარმოდგენა.

ორშაბათი—ოპერა. მუსიკა

სამშაბათი—საოჯახო საღამო

ოთხშაბ.—სინემოტოგრაფ. სიმებ. ორკ.

ხუთშაბ.—ქართ. წარმოდგენა. მუსიკა

პარასკ.—ოპერა.

შაბ.—საოჯახო საღამო

ფირა რუსული—წარმოდგენა.

რედაქტორ-გამომცემელი **იოსებ იმედაშვილი**